

Bakım

Fideler esas yerlerinde gelişmeye başladığı andan itibaren yaklaşık 2 hafta sonra birinci çapa yapılır. Birinci çapadan 2-3 hafta kadar sonra ikinci çapa yapılır. Yabancı otlar yok edilir. Kaymak tabakası kırılır ve toprağı havalandırmak topraktaki rutubeti muhafaza etmek maksadıyla sıra aralarında birkaç defa çapa yapmak çok faydalıdır. Ayrıca sulamada su yolu üzerine düşen dallar masura üzerine alınır ve boğaz doldurma işlemi yapılır. Hasat, Harman ve Depolanması.

Domates sabahları veya akşam üzeri toplanır. Hasat çeşidin erkenciliği, yetiştirme, bakım şartları ve gönderilecek pazarın uzaklığı gibi çeşitli faktörler göz önünde tutularak hasat yapılmalıdır.

Mahallinde değerlendirilecek veya yakın pazarlara gönderilecek domatesler büyük bir çoğunlukla ya tam olum devresinde veya buna çok yakın bir devrede toplanır.

Buna karşılık uzak pazarlara gönderilecek domatesler yolda geçecek süre ve olgun domateslerin ambalaj kapları içerisinde, sarsıntı veya tazyik neticesinde çatlama ve ezilmeleri düşünülerek, kırmızı, pembe hallerinde toplanır. Meyvelerin koparılması gelişigüzel yapılmamalıdır. Bilhassa olgun domateslerin koparılmasında meyve avuç içerisine alınarak sapı etrafında hafifçe döndürülmek suretiyle ya küçük sapı ile birlikte veya sapsız olarak zedelenmeden koparılmalıdır. Kasaları fazla üst üste gelmemek kaydıyla düzgünce yerleştirilmelidir. Açıkta domates yetiştiriciliğinden ortalama olarak 3-4 ton verim alınabilmektedir.

İYİ TARIM UYGULAMALARI

(GAP: Good Agricultural Practices)

Çevre, insan ve hayvan sağlığına zarar vermeyen bir tarımsal üretimin yapılması, doğal kaynakların korunması, tarımda izlenebilirlik ile sürdürülebilirlik ile gıda güvenliğinin sağlanması amacıyla yapılan tarımsal üretim modeline *iyi tarım* denir.

Amaçlar;

- Çevre, insan ve hayvan sağlığına zarar vermeyen bir tarımsal üretimin yapılması ?
- Doğal kaynakların korunması?
- Tarımda izlenebilirlik ve sürdürülebilirlik?
- Gıda güvenliğinin sağlanmasıdır?

*Unutmayınız ki,
İyi Tarım Ürünü Sertifikası
Ürününüzün markası
Olacaktır.*

T.C.
TEKİRDAĞ VALİLİĞİ
İL TARIM MÜDÜRLÜĞÜ

ÇİFTÇİ EĞİTİM VE YAYIM ŞUBESİ

Yayım No: 2010/2

**DOMATES
YETİŞTİRİCİLİĞİ**

Domates Yetiştiriciliği

Ülkemizde 1900'lü yıllarda ilk kez Adana 'da yetiştirilmeye başlanan domatesin gen merkezi Perudur. Dünyanın birçok yerinde üretimi bol ve yaygın olan domates; ucuz, lezzetli ve besleyici özelliğinin yanı sıra önemli bir vitamin kaynağıdır. Turfanda olarak yetiştirilebilmesi nedeni ile her mevsimde tüketilebilmektedir. İçinde A, B1, B2, C, K vitaminleri, niacin, protein, yağ, karbonhidrat, potasyum, kalsiyum ve demir bulunur.

Taze olarak yenildiği gibi salça, domates suyu, konserve turşu, reçel, ketçap, şeklinde de değerlendirilebilmektedir. Tek yıllık bir bitkidir. 5-6 kg domatesten yaklaşık 1 kg salça elde edilebilir.

İklim ve Toprak İstekleri

Domates ılımlı sıcak iklim meyvesidir. Soğuklardan çok zarar görür. Sıcaklık -2, -3 °C'ye düştüğünde bitki tamamen ölebilir.

Gereğinden fazla sıcaklık ve nem ise bitkide hastalıkların meydana çıkmasına, sıcak ve kuru rüzgarlarda, fazla miktarda çiçek dökülmesine sebep olur. Domateslerde normal bir gelişmenin meydana gelebilmesi için, sıcaklığın en az 16-19 ° C'lerde olması yapılan denemelerden anlaşılmıştır. Sıcaklık 13 ° C'nin altına düştüğünde olgunlaşmanın geciktiği ve mahsul miktarının çok azaldığı görülmüştür. Domates çiçek tozları 10 ve daha yukarı derecelerde, en iyi olarak 27 ° C civarında istenilen şekilde çimlenerek döllene yapabilmektedir. Yüksek sıcaklıklarda bitki döllene yeteneğini ve gelişmesini kaybetmektedir.

Toprak İsteği

Domatesin toprak isteği; kumludan killiye kadar her tür toprakta yetişebilir. Derin, geçirgen su tutma kabiliyeti iyi humus ve besin maddelerince zengin tınlı toprakları sever. Kumlu tınlı topraklarda erken ürün verir. Çorağa oldukça dayanıklıdır. En uygun toprak reaksiyonu pH 6.5 civarındadır.

Yetiştirme Tekniği

Ekim Nöbeti

Kışlık sebzelerden sonra domates ekilebilir. Baklagiller domates için iyi bir ön bitkidir. Domates yetiştirilen bir yerde en az 5 yıl domates yetiştirilmemelidir. Uygulanacak olan ekim nöbeti olarak; Buğday + 2. ürün + domates örneği verilebilir.

Toprak Hazırlığı

Domates bitkisi derin köklü bir bitki olduğu için, toprağın derin sürülerek, dikkatle hazırlanması gerekir. Sonbaharda pullukla derince sürülen tarla ilkbaharda ve uygun tavda yine pullukla sürülür.

Sürümle birlikte 2-4 ton yanmış ahır gübresi atmak yararlı olur. Sonra tırmık, tapan veya diskaro çekilerek kesekler kırılır. Domates yetiştiriciliğinde sıra arası ve sıra üzeri mesafesi çeşidin yer ve sırık olmasına göre değişmektedir.

Ekim ve Dikim

Ekim yapılırken metrekaeye 5-6 gr tohum gelecek şekilde sıravari veya serpmeye olarak yapılır. Sıravari en iyi yoldur. Ekimden sonra tohumların üzeri 1 cm kadar kalınlıkta harçla örtülür ve hafifçe bastırılarak süzgeçli kovalarla tohumların bulunduğu kısma inecek kadar çimlenme suyu verilir. Yer domatesi için sıra arası 140-150 cm sıra üzeri 40-50 cm sırık domateslerde ise sıra arası 75-80 cm, sıra üzeri 40-50 cm olacak şekilde dikim yerleri hazırlanmalıdır.

Tohumlar çimlenip 5-6 yapraklı olduktan sonra hazırlanan karıklara 40 cm aralıkla fide çukurlarına son donların kalktığı Nisan ayının ikinci haftasında bu çukurlara fideler dikilir.

Gübreleme

Uzunca bir vejetasyon süresi isteyen ve uygun şartlarda üzerinde sayı ve ağırlık itibarı ile bol mahsul bulunan domatesler yetiştirildikleri toprağın besin maddelerince zengin olmasını isterler. Domates yetiştiriciliğinde bilhassa erken mahsul almada fosforlu gübrelerin mühim rol oynadıkları bilinmektedir. Bölgemizde Şubat ayı içinde önce dekara 2-3 ton iyi yanmış çiftlik gübresi, fosforlu gübre triple süperfosfat formunda ve dönüme 22 kg olarak verilmelidir. Bu gübre dikimle beraber açılan bantlara serpilir. Azotlu gübre amonyum sülfat formunda ve dekara 56 kg olarak serpmeye şeklinde yarısı dikimle diğer yarısı da birinci sulamadan önce uygulanır. Kültür bitkileri arasında bilhassa meyveleri yenen sebzelerde sulama, tohumların çimlenme devresi, gelişme devresi ve nihayet mahsul devresi olmak üzere 3 ana devrede çok önemlidir.

Domates yetiştiriciliğinde bitkiler üzerinde ilk meyveler görülünceye kadar mümkün mertebe sulamadan kaçınılır. Bu devreye kadar çapa yapılır. İlk meyveler görüldükten sonra sulama önem kazanır ve mevcut şartlara göre uygun periyotlarla yeteri kadar sulama yapılmalıdır. Nihayet olgunluk devresine girip hasat başladıktan sonra bu devrede pratik bir kaide olarak her toplamayı takiben mutlaka su verilmelidir.

Sulama yapılırken mümkün mertebe suyun bitkinin yapraklarına değmemesine özen gösterilmeli yoksa yapraklar çamurlanır ve hastalığa yakalanması kolaylaşır.